

Politechnika Wrocławska

Programowanie Systemowe

LABORATORIUM

Temat: Funkcje fork() i pipe()

Hanna Kieszek – 283797
23.11.2025

1. Cel ćwiczenia

Celem ćwiczenia było zapoznanie się z działaniem funkcji `fork()` i `pipe()` oraz wykorzystanie ich w prostym programie w języku c.

2. Wykorzystane narzędzia

1. Debian
2. Terminal

3. Przebieg laboratorium

3.1. Utworzenie pliku i zmiana danych wejściowych w Makefile

Na początku został utworzony plik `src/all.c` w którym znajdzie się kod oraz w pliku Makefile zostały zmodyfikowane dane wejściowe tak aby pasowały do zadania z laboratoriów. Plik Makefile z poprzednich laboratoriów został wykorzystany w tym do kompilowania pliku `all.c` w wyniku czego zostanie utworzony plik `text`. Poniżej znajduje się zmodyfikowany Makefile:

```
GNU nano 7.2 M
OUTDIR=build
SRCDIR=src
CC=gcc
TARGET=$(OUTDIR)/text
SRC=$(wildcard $(SRCDIR)/*.c)
OBJ=$(subst $(SRCDIR)/%.c, $(OUTDIR)/%.o, $(SRC))

all: $(TARGET)

clean:
    rm -rf $(OUTDIR)

$(TARGET): $(OBJ)
    $(CC) $^ -o $@

$(OUTDIR)/%.o: $(SRCDIR)/%.c | $(OUTDIR)
    $(CC) -c $< -o $@

$(OUTDIR):
    mkdir $@
```

Obraz 1: Wygląd pliku Makefile

3.2. Napisanie programu i wykorzystanie pipe()

Docelowy program będzie polegał na tym, że program będzie rozdzielał się na dwa procesy, rodzica i dziecko, za pomocą funkcji `fork()`. Rodzic będzie odpowiadał za wczytanie tekstu z klawiatury który zostanie wprowadzony przez użytkownika oraz za przesyłanie tego tekstu do `pipe()` za pomocą funkcji `write()`. Dziecko będzie odpowiadało za odczytanie tekstu z `pipe()` za pomocą funkcji `read()` oraz za zmodyfikowanie tego tekstu tak aby jego pierwszą literą było "X" oraz wyświetlenie zmodyfikowanego tekstu. Skończony kod w języku c został przedstawiony poniżej:

```
GNU nano 7.2 src/all.c
#include <stdio.h>
#include <string.h>
#include <sys/types.h>
#include <unistd.h>
int main()
{
    char text[20];
    int fd[2];
    char text2[20];

    pipe(fd);
    pid_t p = fork();

    if(p<0)
    {
        perror("fork fail");
        exit(1);
    }
    else if ( p>0)
    {
        scanf("%s", text);
        write(fd[1], text, strlen(text)+1);
    }

    else
    {
        read(fd[0], text2, 20);
        printf("%s", text2);
        text2[0]='X';
        printf("%s", text2);
    }
    return 0;
}
```

Obraz 2: Kod pliku *all.c*

Funkcja `fork()` rozdziela program na dwa procesy rodzica i dziecko. Po wywołaniu tej funkcji w przypadku rodzica, program zwróci `pid` o wartości większej niż 0, natomiast w przypadku dziecka, `pid` będzie równy 0. Gdy wystąpi błąd `pid` będzie mniejszy od 0. W momencie wywołania funkcji `fork()`, proces rodzica tworzy swoją kopię która jest jego procesem potomnym.

Funkcja `pipe()` tworzy kanał porozumienia między procesami. Pozwala jednemu z nich przesyłać informacje aby drugi proces mógł je odebrać. Aby `pipe()` działała poprawnie potrzebuje tablicy dwuelementowej, której pierwszy argument `x[0]` będzie odpowiadał za koniec do odczytywania a `x[1]` za koniec do przesyłania informacji.

3.3. Wyjaśnienie kodu

Na początku zostały umieszczone odpowiednie nagłówki aby program działał prawidłowo. Następnie w `int main()` zostały zadeklarowane tablice. Pierwsza z nich to `text[20]` która będzie przechowywała tekst wprowadzony przez użytkownika, kolejna `fd[2]` to tablica funkcji `pipe()` oraz `text2[20]` to tablica do której zostaną odebrane dane z `pipe()`.

```
#include <stdio.h>
#include <string.h>
#include <sys/types.h>
#include <unistd.h>
int main()
{
    char text[20];
    int fd[2];
    char text2[20];
```

W kolejnym kroku została wywołana funkcja `pipe()`, która posiada tablicę `fd` jako argument. Następnie w wierszu niżej została zadeklarowana zmienna `p` o typie danych `pid_t`, który jest używany do przechowywania id procesów. Do zmiennej `p` została przypisana funkcja `fork()`, dzięki temu `p` będzie przechowywać id wartość zwróconą przez `fork()`.

```
pipe(fd);
pid_t p = fork();
```

Następnie w instrukcji warunkowej `if` program sprawdza id procesu i w zależności od wyniku wykonuje odpowiednie instrukcje. Jeżeli `p<0` to program zwróci błąd i zakończy się. W przypadku kiedy `p>0`, czyli będzie to proces rodzica, program odczyta tekst wprowadzony przez użytkownika ze zmiennej `text` oraz za pomocą `write()` prześle do `pipe()`. Konstrukcja `strlen(text)+1` określa długość danych przesyłanych przez `pipe()`. Została dodana 1 aby wysłać również znak końca stringa. W przeciwnym razie mogłyby pojawić się błędy przy przesyłaniu


```
if(p<0)
{
    perror("fork fail");
    exit(1);
}
else if ( p>0)
{
    scanf("%s", text);
    write(fd[1], text, strlen(text)+1);
}
```

Na końcu programu w else, kiedy $p=0$ (czyli gdy proces jest dzieckiem) program odczytuje dane z pipe() za pomocą funkcji read(). Wartość tablicy fd[0] oznacza odczyt z pipe(), text2 zapis tego do tej zmiennej a 20 oznacza długość ciągu znaków. Następnie program wyświetla wartość text2. W następnym wierszy pierwsza litera tekstu ze zmiennej text2 zostaje zamieniona na "X". Na końcu proces dziecka wyświetla zmodyfikowany tekst.

```
else
{
    read(fd[0], text2, 20);
    printf("%s", text2);
    text2[0]='X';
    printf("%s", text2);
}
```